

De același autor la Editura Nemira:

2312

TRILOGIA MARTE

marte roșu
marte verde
marte albastru

KIM STANLEY ROBINSON s-a născut în 1952, la Illinois. A studiat literatura la Universitatea din California. Ca scriitor, deși a publicat nuvele încă din 1976, Kim Stanley Robinson și-a început cu adevărat cariera în 1984, când au apărut *The Wild Shore*, primul său roman, și *The Novels of Philip K. Dick*, teza de doctorat. Succesul său se cristalizează în momentul publicării TRILOGIEI MARTE, pentru care a primit două premii Hugo, două premii Locus și un premiu Nebula.

KIM STANLEY ROBINSON

marte albastru

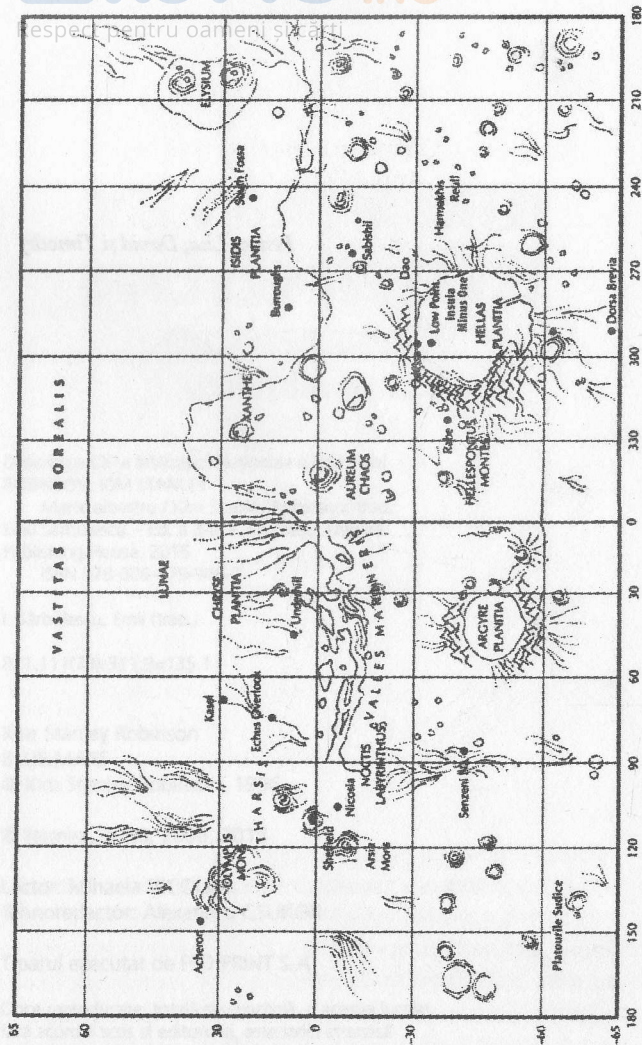
Ediția a III-a

Traducere de
EMIL SÂRBULESCU

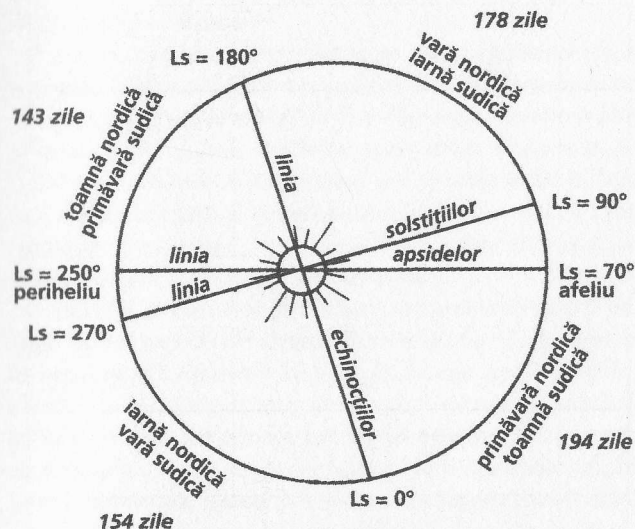
NEMIRA

Cuprins

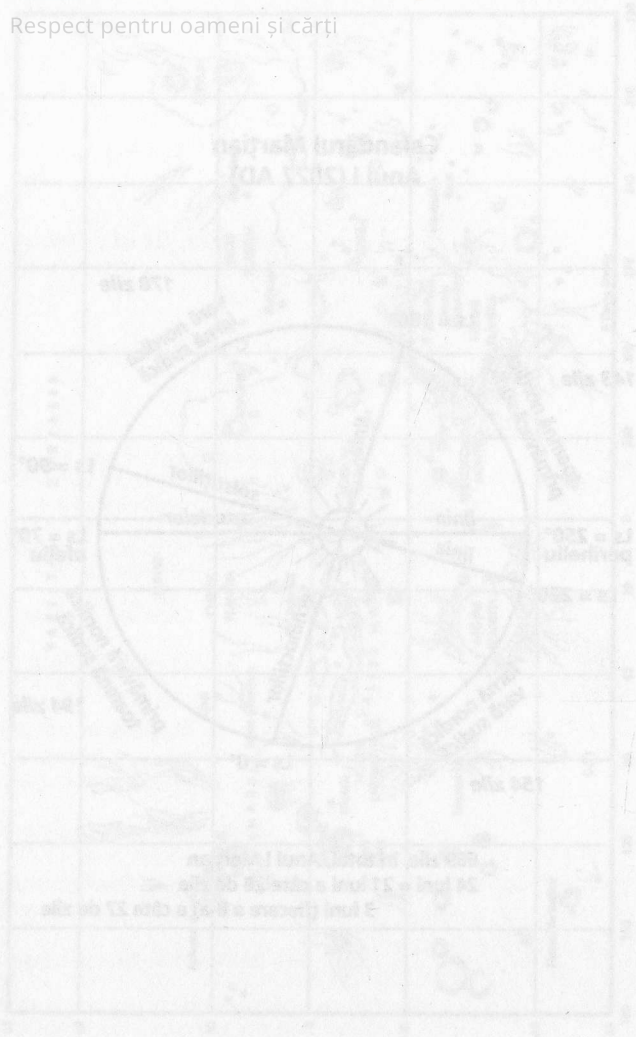
<i>Partea întâi: Muntele Păunului</i>	9
<i>Partea a doua: Areofanie</i>	61
<i>Partea a treia: O nouă constituție</i>	137
<i>Partea a patra: Pământul verde</i>	195
<i>Partea a cincea: În sfârșit, acasă</i>	263
<i>Partea șasea: Ann în pustie</i>	295
<i>Partea șaptea: Verdele și albul</i>	333
<i>Partea a opta: Istorie naturală</i>	401
<i>Partea a noua: Werteswandel</i>	451
<i>Partea zecea: Viriditas</i>	483
<i>Partea a unsprezecea: Totul merge atât de repede</i>	565
<i>Partea a douăsprezecea: Proceduri experimentale</i>	663
<i>Partea a treisprezecea: Lacul Phoenix</i>	789

Calendarul Marțian Anul I (2027 AD)

669 zile, în total, Anul I Marțian
24 luni = 21 luni a câte 28 de zile
3 luni (fiecare a 8-a) a câte 27 de zile

Partea întâi

MUNTELE PĂUNULUI

Marșul nostru începe cu o mișcare de înclinare în partea din față a trupului. Dar e ușor de vădit că trebuie să avem o mișcare de înclinare și în partea din spate a trupului. Va trebui să ne uităm dintr-o parte la cealaltă parte a corpului. E ușor de vădit că trebuie să ne uităm și în partea din spate a trupului. E ușor de vădit că trebuie să ne uităm și în partea din spate a trupului.

Am văzut că mișcarea noastră este de înclinare în partea din față a trupului. Dar e ușor de vădit că trebuie să avem o mișcare de înclinare și în partea din spate a trupului. Va trebui să ne uităm dintr-o parte la cealaltă parte a corpului. E ușor de vădit că trebuie să ne uităm și în partea din spate a trupului. E ușor de vădit că trebuie să ne uităm și în partea din spate a trupului.

Am văzut că mișcarea noastră este de înclinare în partea din față a trupului. Dar e ușor de vădit că trebuie să avem o mișcare de înclinare și în partea din spate a trupului. Va trebui să ne uităm dintr-o parte la cealaltă parte a corpului. E ușor de vădit că trebuie să ne uităm și în partea din spate a trupului. E ușor de vădit că trebuie să ne uităm și în partea din spate a trupului.

Am văzut că mișcarea noastră este de înclinare în partea din față a trupului. Dar e ușor de vădit că trebuie să avem o mișcare de înclinare și în partea din spate a trupului. Va trebui să ne uităm dintr-o parte la cealaltă parte a corpului. E ușor de vădit că trebuie să ne uităm și în partea din spate a trupului. E ușor de vădit că trebuie să ne uităm și în partea din spate a trupului.

Am văzut că mișcarea noastră este de înclinare în partea din față a trupului. Dar e ușor de vădit că trebuie să avem o mișcare de înclinare și în partea din spate a trupului. Va trebui să ne uităm dintr-o parte la cealaltă parte a corpului. E ușor de vădit că trebuie să ne uităm și în partea din spate a trupului. E ușor de vădit că trebuie să ne uităm și în partea din spate a trupului.

Partea întâi

MUNTELE PĂUNULUI

Marte e acum liber. Suntem pe spezele noastre. Nimeni nu ne mai spune ce să facem.

Ann rosti aceste cuvinte stând în picioare, în partea din față a trenului. Dar e atât de ușor ca vechile tipare de comportament să recidiveze! Dacă încerci să dăruiești o ierarhie, imediat o alta se va grăbi să-i ia locul. Va trebui să ne păzim de așa ceva, fiindcă totdeauna vor exista oameni care se vor strădui să facă aici un alt Pământ. E nevoie ca areofania să continue fără oprire, o luptă eternă. Va trebui să ne gândim mai mult ca oricând la ceea ce înseamnă a fi marțian.

Ascultătorii ei zăceau pe banchete, privind pe ferestre la peisajul care se perinda cu repeziciune prin fața lor. Erau istoviți, cu ochii iritați. Roșii cu ochii roșii. În lumina aspră a zorilor, totul avea un aspect de nou, iar peisajul măturat de vânturi părea pustiu, cu excepția unei porțiuni de grohotiș kaki, acoperit de licheni și arbuști. Izgoniseră de pe Marte toate elementele puterii pământene. Fusese o campanie îndelungată, culminând cu luni întregi de acțiuni violente, declanșate ca urmare a catastrofelor inundații de pe Terra, iar acum erau epuizați.

Am venit de pe Pământ pe Marte, iar în drumul acela prin spațiu s-a produs o anume purificare. Înțelegeam mai ușor totul, aveam o libertate de acțiune pe care nu o cunoscusem până atunci, șansa de a exprima tot ce era mai bun în noi. Așa că am trecut la acțiune. Clădim un mod de viață mai bun.

Iată mitul în care crescuseră cu toții. Iar acum, când Ann îl evoca încă o dată, tinerii marțieni priveau dincolo de ea. Pusese ră la cale revoluția, luptaseră pe întreg cuprinsul planetei și îi înghețaseră în Burroughs pe toți polițiștii pământeni. După aceea

inundaseră orașul și îi alergaseră pe aceeași pământeni până la Sheffield, pe Pavonis Mons. Pe urmă trebuise să-l oblige pe inamic să părăsească Sheffieldul, să urce pe cablul spațial și să se întoarcă pe Pământ. Încă nu-și încheiaseră socotelile, dar, prin evacuarea cu succes a orașului Burroughs, câștigaseră o mare victorie, și căteva dintre chipurile inexpressive ale celor care se uitau la Ann ori priveau afară, pe fereastră, parcă ar fi dorit o pauză, un răgaz pentru sărbătorirea triumfului. Erau cu toții istoviți.

Ne va ajuta Hiroko, spuse un tânăr, rupând tăcerea din trenul care, în levitație, înainta peste câmpie.

Ann dădu din cap. Hiroko e o Verde, spuse ea. Face parte dintre Verzii de la începuturi.

Dar Hiroko a inventat areofania, replică tânărul localnic. Asta e preocuparea ei de căpătâi: Marte. Ne va ajuta, știu bine. Am cunoscut-o. Și chiar ea mi-a spus.

Doar că nu mai e în viață, adăugă altcineva.

Urmă o nouă tăcere. Planeta se prelingea pe sub ei.

Într-un târziu, o tânără înaltă se ridică, înaintă pe interval și o îmbrățișă pe Ann. Vraja se rupse. Renunțară la cuvinte. Se ridicară în picioare și se strânsură, în spațiul larg din partea frontală a trenului, în jurul ei, pentru a o îmbrățișa, pentru a-i strânge mâna sau, pur și simplu, pentru a o atinge – pe ea, Ann Clayborne, cea care îi învățase să ubească planeta Marte pentru sine însăși și îi condusese în lupta pentru dobândirea independenței față de Pământ. Și cu toate că ochii ei injectați erau încă imobili, ațintiți, dincolo de tineri, către întinderea stâncoasă, accidentată, a masivului Tyrrhena, Ann zâmbi. Le răspunse la îmbrățișări, le strânse mâinile, se înălță pe vârfuri pentru a le atinge obraji. Totul va fi bine, îi asigură. Vom elibera Marte. Iar ei spuseră că da și se felicitară. Spre Sheffield! se îndemnară. Să terminăm treaba. Marte ne va arăta cum să facem.

Numai că Hiroko nu e moartă, obiectă tânărul. Am văzut-o în Arcadia, luna trecută. Va ieși din nou la iveală. O să apară ea undeva.

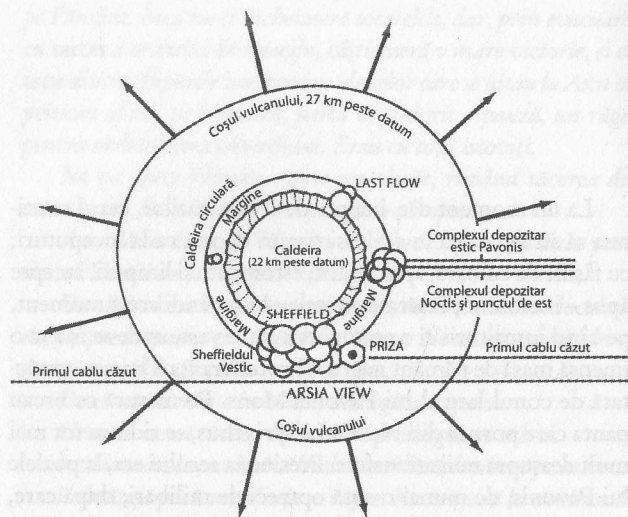
La un moment dat, înainte de ivirea zorilor, cerul continua să strălucească în aceleași tonuri de roz ca la începuturi; cu fâșiile de culoare, spre răsărit, estompate și limpezi, iar spre apus – intense și presărate cu stele. Ann pândi acest moment, pe când însoțitorii ei o conduceau către vest, unde se înălța o imensă masă de pământ negru – Protuberanța Tharsis – punctată de conul larg al lui Pavonis Mons. Pe măsură ce urcau panta care pornea din Noctis Labyrinthus, se ridicau tot mai mult deasupra noii atmosfere. Presiunea aerului era, la poalele lui Pavonis, de numai o sută optzeci de milibari; după care, pe când drumeții suiau pe flancul estic al marelui vulcan, coborî sub o sută de milibari și continuă să scadă. Treptat, ajunseră deasupra nivelului atins de plantele cu frunziș vizibil, străbătând, în scârțâitul roților, petice murdare de zăpadă modelată de vânt. Apoi depășiră și limita zăpezii, până când nu mai rămase nimic altceva decât piatră și suflarea rece, tăioasă, neîncetată, a vânturilor de mare înălțime. Terenul pustiu arăta ca în anii premergători sosirii oamenilor, de parcă ocupanții vehiculelor ar fi călătorit în timp, spre trecut.

Nu era așa, dar sufletul Annei Clayborne se încălzi la vederea acelei lumi feerice: stânci în bătaia neconținută a vântului. Pe măsură ce mașinile Roșiilor urcau muntele, toți ocupanții lor se extaziară, ca și Ann. În cabine se înstăpâni tăcerea, în vreme ce, undeva în urmă, soarele fisura orizontul îndepărtat.

Apoi panta deveni mai puțin abruptă, transformându-se într-o perfectă curbă sinusoidală, până când ajunseră pe platoul rotund de pe culme, de unde zăriră orașele-corturi înșirate în

jurul uriașei caldeire, aglomerându-se mai ales pe lângă baza elevatorului spațial, la vreo treizeci de kilometri spre sud.

Respect pentru oameni și cârți

Se opriă. În vehicul, tăcerea până atunci respectuoasă ajunsese neînduplecată. Ann stătea la unica fereastră a cabinei superioare, privind spre miazăzi, către Sheffield, acel prunc al elevatorului spațial, construit datorită elevatorului, strivit atunci când elevatorul se prăbușise și reconstruit tot laolaltă cu elevatorul. Iată orașul pe care venise să-l șteargă de pe fața pământului, așa cum procedase, metodic, Roma cu Cartagina. Pentru că intenționa să distrugă și noul cablu, exact cum făcuseră și cu primul, în 2061. Iar când se va întâmpla asta, o mare parte din Sheffield va fi din nou îngropată în țărână. Restul va rămâne amplasat inutil pe vârful unui vulcan imens, deasupra grosului atmosferei. Cu timpul, structurile încă întregi se vor demonta în vederea recuperării, lăsându-se pe loc doar fundațiile cortului și poate o stație meteorologică; în cele din urmă, nu va mai fi acolo decât îndelunga tăcere a unui vârf de munte însorit. Zarurile erau deja aruncate.

O veselă reprezentantă a Roșiilor de pe Tharsis, pe nume Iriska, li se alătură cu un transportor de mici dimensiuni și îi conduse prin labirintul de depozite și corturi mărunte care înconjură intersecția dintre pista ecuatorială și cea croită pe creasta muntelui. În timp ce nou-veniții o urmau, Iriska le povesti cum stăteau lucrurile prin zonă. Cea mai mare parte din Sheffield și restul așezărilor de pe creasta lui Pavonis ajunseseră de acum în mâinile revoluționarilor marțieni; nu însă și elevatorul spațial și cartierul din jurul bazei acestuia. Acolo și apăruseră greutățile. Forțele revoluționare de pe Pavonis erau mai ales miliții echipate precar și care nu aveau neapărat un program comun. Faptul că insurgenții izbutiseră cât izbutiseră se datora mai multor factori: surpriza, controlul asupra spațiului marțian, mai multe victorii strategice, sprijinul mării majorității a populației marțiene, refuzul Autorității Transitorii a Națiunilor Unite (UNTA) de a deschide focul asupra civililor, chiar și atunci când aceștia participau la demonstrații de masă, în stradă. Ca rezultat, forțele de securitate UNTA se retrăseseră de pe toată suprafața planetei, pentru a se regrupa în Sheffield, cei mai mulți aflându-se acum în cabinele elevatorului, în drum spre Clarke – asteroid de balast și stație spațială, situat la cealaltă extremitate a cablului. Restul erau înghesuiți în cartierul din jurul masivului complex de la baza elevatorului, denumit „Priza”. Complexul consta din instalații pentru asigurarea funcționării elevatorului, depozite industriale, ca și hotelurile, căminele și restaurantele necesare cazării și hrănirii forței de muncă de la stație.

– Toate astea ne sunt de folos acum, explică Iriska, pentru că soldații stau înghesuiți ca gunoiul într-un compactor, iar dacă n-ar fi avut hrană și adăpost, ar fi încercat, probabil, o străpungere a încercuirii. Situația lor, așa cum se prezintă acum, rămâne încă tensionată; dar, cel puțin, pot supraviețui.

O situație care, într-un fel, aducea cu aceea tocmai rezolvată la Burroughs, își spuse Ann. Unde totul se terminase cu bine. Era nevoie doar de cineva care să vrea să acționeze, și treaba se făcea: forțele UNTA erau evacuate pe Pământ, cablul doborât, legătura dintre Marte și Terra se întrerupea cu

adevărat. Și orice încercare de a ridica un nou cablu putea fi împiedicată oricând pe parcursul celor zece ani de lucrări orbitale necesari construirii lui.

Așadar, Iriska îi conduse prin nebunia de pe povârnișul răsăritean al lui Pavonis, până când ajunseră pe creasta caldeiei, unde își parcară mașinile. Undeva, spre sud, la marginea apuseană a orașului, puteau întrezări cablul elevatorului – un fir abia vizibil, și asta doar pe o lungime de câțiva kilometri din totalul de douăzeci și patru de mii. În realitate, aproape invizibil. Totuși, prezența sa le domina fiecare mișcare, fiecare conversație, aproape toate gândurile – străpunse și înșirate ca mărgelile pe firul acela negru care îi lega de Pământ.

După ce se instalară în tabără, Ann îl sună pe fiul ei, Peter, unul dintre liderii revoluției de pe Tharsis și conducătorul campaniei împotriva Autorității Tranzitorii, instituția care își lăsase forțele comasate în Priză și în imediata apropiere a acesteia. O victorie limitată, în cel mai bun caz, dar care făcuse din Peter unul dintre eroii lunii precedente.

Tânărul răspuse la apel, iar chipul lui apără pe ecranul consolei de la mâna Annei. Semăna foarte mult cu mama lui, ceea ce ei i se părea tulburător. Ann își dădu seama că e preocupat, cu gândul la altceva decât la apelul de față.

– Vreo veste? Întrebă ea.

– Nu. Se pare că suntem într-un fel de impas. Îi ținem pe toți prinși dincolo de pasajul liber spre zona elevatorului, așa că au ajuns să aibă controlul asupra gării, a aeroportului de pe marginea de sud și a liniilor de metrou care duc la Priză.

– Se mai află aici avioanele care i-au evacuat din Burroughs?

– Da. După cât se pare, cei mai mulți pleacă spre Pământ. E mare aglomerație acolo.

– Pe Pământ se întorc sau pe orbita marțiană?

– Pe Pământ. Nu cred că mai au încredere în orbită.

Peter zâmbi. Făcuse o mulțime de treburi în spațiu, ajutându-l Sax și așa mai departe. Fiul ei, astronautul, Verdele. De mulți ani nu-și mai vorbisera decât foarte rar.

– Și ce ai de gând? Întrebă Ann.

– Nu știu. Nu prea văd cum am putea pune mâna pe elevator și nici pe Priză. Pur și simplu, n-o să meargă. Și chiar dacă o să meargă, pământeni ar putea oricând să doboare elevatorul.

– Și atunci?

– Ei bine..., răspuse Peter părând dintr-odată preocupat. Nu cred că asta ar fi un lucru bun. Ce zici?

– Zic că elevatorul trebuie doborât.

– Atunci ar fi bine să te ferești din zona prăbușirii, spuse el, arătând de data asta îngrijorat.

– Așa am să și fac.

– Nu vreau să-l doboare nimeni până nu purtăm cu toții o discuție serioasă! o avertiză tânărul, pe un ton tăios. E important. O astfel de decizie trebuie luată de întreaga comunitate marțiană. Eu personal consider că avem nevoie de elevator.

– Numai că nu putem pune mâna pe el.

– Asta rămâne de văzut. Până atunci, nu e o treabă de care să te ocupi de una singură. Am auzit ce s-a petrecut la Burroughs, dar aici e altfel, pricepi? Hotărâm împreună asupra strategiei. Chestiunea trebuie discutată.

– Sunt unii foarte buni la așa ceva, comentă Ann, cu amărăciune.

Totdeauna, totul era discutat cu lux de amănunte, iar ea totdeauna pierdea. Numai că acum lucrurile aveau să se petreacă altfel. Acum, cineva trebuia să acționeze. Dar, din nou, Peter arăta de parcă ar fi fost deranjat de la treburile lui adevărate. Își închipuia că avea să poată hotărî în privința elevatorului, Ann vedea asta. Fără îndoială, totul făcea parte dintr-un sentiment general de proprietate asupra planetei – dreptul din naștere al niseilor, care îi înlocuiau pe cei din Prima Sută și pe restul de issei. Dacă John mai era în viață, nu le-ar fi fost ușor; numai că regele murise, trăiască regele – adică fiul ei, regele niseilor, primii marțieni adevărați.

Dar, rege sau nu, pe Pavonis Mons se concentra în acel moment o mare armată a Roșiilor. Aceștia reprezentau cel mai redutabil dispozitiv militar rămas pe planetă și intenționau să ducă la bun sfârșit treaba începută atunci când Pământul

fusese lovit de inundația cea mare. Roșii nu credeau în consensuri sau compromisuri; și pentru ei distrugerea cablului însemna împușcarea a doi iepuri dintr-odată: acțiunea ar fi nimicit ultima poziție întărită a poliștilor și, totodată, ar fi tăiat legătura mult prea simplă dintre Marte și Pământ – un obiectiv primordial al Roșilor. Nu. Doborârea cablului era singura cale de urmat.

Dar Peter nu părea să-și dea seama de asta. Sau poate că nu-i păsa. Ann încercă să i-o spună, dar el nu făcu decât să dea din cap, murmurând: „Da, da; da, da.” Arogant, ca toți Verzii cei atât de energici și atât de stupizi în răspunsurile lor evazive și în legăturile lor cu Pământul – de parcă se putea căpăta ceva de la un asemenea leviatan. Nu. Aveau să aleagă calea acțiunii directe, ca în cazul inundării orașului Burroughs și ca în toate actele de sabotaj care pregătiseră terenul pentru izbucnirea revoluției. Fără așa ceva, revoluția nici măcar nu ar fi început; sau, dacă ar fi început, ar fi fost zdrobită imediat, ca în 2061.

– Da, da. Ar fi mai bine, atunci, să convocăm o întrunire, spuse Peter, privind-o cu o îngrijorare la fel de mare ca și cea simțită de Ann pentru el.

– Da, da, spuse și Ann, cu greutate.

Întruniri! Dar își aveau și întrunirile rostul lor. Oamenii puteau presupune că toate astea însemnau ceva, în vreme ce activitatea reală se desfășura în altă parte.

– Voi încerca, zise Peter, să organizez una, înainte ca lucrurile să scape de sub control.

Ann își dădu seama că, în cele din urmă, îi reținuse atenția, doar că pe chipul lui apăruse o expresie agasată, de parcă s-ar fi simțit amenințat.

– Lucrurile au și scăpat de sub control, replică ea și întrepruse legătura.

Ann verifică știrile de pe diferite canale: Mangalavid, rețelele particulare ale Roșilor, rezumatele pământene. Deși Pavonis și elevatorul ajunseseră acum în centrul atenției pentru toți cei de pe Marte, convergența fizică pe vulcan a celor din urmă nu era decât parțială. Avea impresia că pe Pavonis se

aflau mai mult unități ale gherilelor Roșii decât unități Verzii ale mișcării Marte Liber și ale aliaților acesteia; dar nu era foarte sigură. Kasei, împreună cu aripa cea mai radicală a Roșilor, numită Kakaze („Vântul de Foc”), ocupase nu de mult creasta nordică a vulcanului, luând în stăpânire gara și cortul de la Lastflow. Roșii cu care călătorise Ann, majoritatea aparținând vechiului curent al mișcării, discutară despre posibilitatea de a se deplasa în jurul crestei pentru a se alătura celor din Kakaze; dar, în cele din urmă, hotărâră să rămână pe versantul de est. Ann urmărise în tăcere discuția, dar se bucură de rezultat, deoarece intenționa să se țină departe de Kasei, Dao și ceilalți din partida lor. Socotea că e mai potrivit să stea pe versantul răsăritean al lui Pavonis.

Se aflau acolo și mulți soldați ai mișcării Marte Liber, care se mutau din mașini în depozitele abandonate. Estul vulcanului devenea un punct important de concentrare a grupurilor revoluționare de tot felul; și, după câteva zile de la sosire, Ann pătrunse în cort și, pășind pe regolitul compactat, se îndreptă spre unul dintre cele mai mari depozite din interior, pentru a participa la o ședință dedicată strategiei generale.

Întrunirea se desfășură așa cum se așteptase. Nadia polariza discuțiile, iar în momentul acela ar fi fost inutil să-i vorbească. Ann nu făcu decât să stea pe un scaun în fundul sălii, urmărindu-i pe ceilalți cum ocolesc problema. Nimeni nu dorea să spună ceea ce Peter îi mărturisise deja ei, în particular, și anume că nu exista nicio cale de a îndepărta trupele UNTA de pe elevatorul spațial. Mai degrabă erau dispuși să discute ca și cum problema n-ar fi existat.

Mai târziu, pe parcursul întrunirii, Sax Russell se apropie și se așază lângă ea.

– Un elevator spațial, spuse el, ar putea fi... utilizat.

Ann nu se simțea deloc în largul ei când stătea de vorbă cu Sax. Știa că acesta suferise niște leziuni cerebrale de pe urma anchetatorilor de la UNTA și că urmase un tratament care îi modificase personalitatea; dar, într-un fel, tratamentul în cauză nu slujise la nimic. Făcea doar ca lucrurile să pară foarte ciudate, întrucât uneori Sax semăna cu același prieten

de odinioară, la fel de familiar ca un frate nesuferit, iar altelei aveai impresia că în trupul lui sălășluiește un cu totul alt individ. Aceste două senzații opuse oscilau cu repeziciune, adeseori chiar coexistând. Când discutase cu Nadia și Art, înainte de a se așeza lângă Ann, Sax arătase ca un străin, un bătrân sclivisit, cu o privire pătrunzătoare, care vorbea cu vocea lui Sax și în vechiul lui stil. Iar acum, când stătea alături de fosta sa adversară, aceasta își dădea seama că schimbările de pe chipul lui erau cât se poate de superficiale; numai că, deși arăta familiar, înăuntrul lui se afla străinul, pentru că vecin cu Ann era un bărbat care se bălăba și se poticnea, căutându-și anevoie vorbele, cel mai adesea bâiguind ceva aproape incoerent.

– Elevatorul e un dispozitiv. De... ridicare. O... *unealtă*.

– Dar nu și dacă ne scapă de sub control, îi spuse Ann cu precauție, ca și cum i-ar fi explicat unui copil.

– Control... repetă Sax, de parcă un astfel de concept era pentru el absolut nou. Influență? Dacă elevatorul poate fi doborât de oricine dorește într-adevăr să o facă, atunci...

Lăsă neterminată fraza și se pierdu în gânduri.

– Atunci ce? îl iscodi Ann.

– Atunci e controlat de toți. Existență prin consens. Nu-i evident?

Vorbea ca și când ar fi tradus dintr-o altă limbă, iar asta nu era Sax. Ann nu putu decât să clatine din cap și să încerce să-i explice cu blândețe. Îi spuse că elevatorul reprezenta modalitatea prin care metanaționalele puteau ajunge pe Marte și că acum se afla pe mâinile acestora, revoluționarii neavând nicio posibilitate de a le alunga din preajmă forțele polițienești. Evident, singura soluție acceptabilă în situația de față era să-l dobori. Să avertizezi oamenii, să le pui la dispoziție un grafic de evacuare, apoi să acționezi.

– Pierderea de vieți omenești ar fi minimă, și de s-ar face vinovați doar aceia suficient de proști pentru a rămâne pe cablu sau în preajma ecuatorului.

Din nefericire, Nadia auzi, din locul unde se afla, în mijlocul încăperii, cuvintele Annei și-și clătină cu atâta violență capul în semn că nu, încât șuvițele cărunte, tăiate scurt, i se

scutură ca tichia unui clovn. Continua să fie foarte supărată pe Ann pentru ceea ce se întâmplase la Burroughs, deși fără niciun motiv întemeiat, așa că Ann o fulgeră cu privirea pe când cealaltă se apropia de ei și li se adresa fără menajamente.

– Avem nevoie de elevator. E legătura noastră cu Pământul, la fel de mult cât e și legătura lor cu Marte.

– Dar nouă nu ne trebuie vreo legătură cu Pământul, replică Ann. Nu se pune problema unei relații fizice, pricepi? Nu spun că n-ar fi cazul să exercităm o influență asupra Terrei. Nu sunt o izolaționistă, precum Kasei sau Lupul de Prerie. De acord că trebuie să încercăm o influențare. Dar nu e vorba de ceva *fizic*, îți dai seama? Ci de idei, de tratative și poate de trimiterea câtorva emisari. De un *schimb informațional*. Cel puțin așa se petrec lucrurile atunci când totul se desfășoară cum trebuie. Numai dacă relația rămâne fizică – un schimb de resurse, emigrare în masă sau control polițienesc – ei bine, atunci elevatorul se dovedește util, chiar necesar. Așa încât, dacă îl doborâm, am putea spune: „O să tratăm cu voi în termenii *noștri*, nu ai voștri.“

Era absolut evident, dar Nadia clătină iarăși din cap în semn de împotrivire, fără ca Ann să înțeleagă de ce.

Sax își dresе glasul și, clipind întruna și așa mai departe, rosti, în vechiul lui stil, precis precum tabelul periodic:

– Dacă îl putem doborî, e doborât de pe acum.

Ca o fantomă apărută pe neașteptate lângă ea, ca vocea terraformării însăși – inamicul în fața căruia pierduse de atâtea și atâtea ori, Saxifrage Russell, se afla iarăși acolo, același dintotdeauna. Și tot ce mai putea Ann era să-i înșire vechile argumente, așa cum făcuse mereu, argumentele cu care pierdea, și să-și simtă cu anticipație zădărnicia cuvintelor. Cu toate astea, mai încercă o dată.

– Oamenii acționează în funcție de ceea ce există, Sax. Directorii metanaționalelor, Națiunile Unite și guvernele vor ridica privirea, vor vedea ce se află aici și vor acționa ca atare. Dacă dispare cablul, pur și simplu nu vor mai dispune de resursele sau de timpul necesare pentru a se încurca iarăși cu noi. Dar dacă elevatorul continuă să existe, atunci or să ne dorească.

„Ei bine, am putea s-o facem“, își vor spune. Și se vor găsi oameni care să strige în gura mare că trebuie să încerce.

– Dar pot să vină oricum. Cablul nu e altceva decât un economizor de combustibil.

– Un economizor de combustibil care face posibile tranșerurile în masă.

Numai că Sax era din nou distras, redevenind un străin. Nimeni nu avea să-i mai acorde Annei atenție timp îndelungat. Nadia se referi, în continuare, la monitorizarea orbitei, la culoarele sigure de trecere și altele la fel.

Străinul din Sax o întrerupse; de fapt, nici nu o auzise vorbind:

– Am promis... să-i ajutăm pe cei de acolo.

– Expediindu-le și mai multe metale? întrebă Ann. Chiar au nevoie de așa ceva?

– Am putea... primi oameni. Asta ar însemna un ajutor.

– Niciodată nu vom putea primi destui, replică Ann, cu o clătinare a capului.

Sax se încruntă. Nadia își dădu seama că niciunul dintre ei n-o mai asculta și reveni la masa prezidiului. Sax și Ann rămaseră tăcuți. Întotdeauna se certau. Nu-și făceau nicio concesie, nu recurgeau la niciun compromis, nu ajungeau la niciun rezultat. Se certau folosind aceleași cuvinte pentru a desemna lucruri diferite, și aproape că nici nu-și vorbeau. Cândva fusese altfel, cu foarte mult timp în urmă, când se certau în aceeași limbă și se înțelegeau unul pe celălalt. Dar trecuse atât de mult de atunci, încât Ann nici nu-și mai amintea precis unde și când se întâmplase. Să fi fost în Antarctica? Altundeva? Oricum, nu pe Marte.

– Știi, reluă pe un ton degajat bătrânul, din nou foarte diferit de vechiul Sax, dar într-un alt fel. Nu milițiile Roșii au determinat Autoritatea Tranzitivă să-și evacueze oamenii din Burroughs și de pe restul planetei. Dacă gherilele ar fi reprezentat unicul factor potrivnic, pământeni ar fi pornit în urmărirea noastră și s-ar fi putut foarte bine să reușească. Dar demonstrațiile de masă din corturi au dovedit că aproape toată lumea de pe planetă li se împotriva. De asta se tem guvernele

cel mai mult: de protestele de masă din orașe. Sute de mii de oameni ieșind în stradă pentru a respinge sistemul în vigoare. La asta se referă Nirgal când spune că puterea politică se câștigă cu expresia din privirile oamenilor, și nu cu țevile de pușcă.

– În concluzie? întrebă Ann.

– Cu toții sunt Verzi, răspuse Sax, arătând către cei din sală. Ceilalți continuau dezbaterile. Sax o privi cu ochi de pasăre la pândă.

Ann se ridică și părăsi întrunirea, pornind pe străzile neobișnuit de pustii ale așezării. Din loc în loc, milițiile ocupau poziții la colțuri de stradă, stând cu ochii pe Sheffield, către sud, și pe terminalul cablului. Tineri indigeni serioși, încrezători, fericiți. Ceva mai departe, la o intersecție, un grup purta o discuție animată, iar când Ann trecu prin dreptul lor, o tânără, cu o expresie extrem de concentrată, strigă: „Nu poți face chiar tot ce poțestil!“

Ann merse mai departe. Și pe măsură ce înainta, se simți tot mai neliniștită, fără să realizeze de ce. Așa se schimbau oamenii: în mici salturi cuantice, atunci când erau izbiți de evenimente exterioare – fără a premedita nimic, fără niciun plan. Cineva zicea „expresia din privirile oamenilor“, iar sintagma era, brusc, asociată cu o imagine: un chip strălucind de convingeri pătimase; pe urmă, o altă expresie: „Nu poți face chiar tot ce poțestil!“ De aceea îi trecu prin minte (ce expresie pe chipul tinerei!) că în momentul acela ei hotărâu nu numai soarta cablului, nu doar „dacă ar trebui doborât cablul“, ci și „cum vom putea decide asupra a ceea ce se întâmplă?“ Iată întrebarea critică postrevoluționară, poate mai importantă decât orice litigiu particular adus în discuție, mai importantă chiar decât soarta cablului. Până atunci, majoritatea celor din Rezistență acționaseră după o metodă de lucru care spunea: „Dacă nu suntem de acord cu tine, vom lupta să te înlăturăm.“ În principal, o asemenea atitudine îi adusesese pe oameni în Rezistență, își spuse Ann. Și odată obișnuit cu metoda, e foarte greu să te debarasezi de ea. La urma urmei, Roșiii tocmai demonstraseră că dă rezultate. De unde și tendința de a-i continua aplicarea. Simțea ea însăși o atare tendință.